

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823200250
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8823200250.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: O.š G., nar. XX.XX.XXXX, W. XXX/XX, Z., zastúpeného: Sidor a partneri, s.r.o., Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970 proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE AS, Karadžičova 2, Bratislava, zastúpeného: Nagyová Tenkač, s.r.o., Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, IČO: 36 862 169, o zaplatenie 3.491,41 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10Csp/11/2023-568 zo dňa 27.06.2023, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.491,41 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.891,41 eur od 01.06.2020 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 600,- eur od 14.09.2022 do zaplatenia; to všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v tomto prípade ide o spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ich uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobca ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný bez možnosti žalobcu privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Posúdil zmluvu (zmluvy) uzavretá medzi stranami ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že na vyhovieť žaloby neobstojí právny dôvod uvedený žalobcom spočívajúci v tzv. „vnútenom revolvingu“. Z chronológie krokov žalobcu vyplýva, že mal záujem o poskytnutie revolvingového úveru a čerpanie z úverovej karty. Súd prvej inštancie tak uzavretú revolvingovú zmluvu s poskytnutím platobnej karty hodnotil ako platnú v kontexte

§ 52a Občianskeho zákonníka, t.j. ako samostatnú viazanú spotrebiteľskú zmluvu popri prioritne uzavretej bežnej spotrebiteľskej zmluve, ktorou bol poskytnutý úver na prefinancovanie spotrebného elektronického tovaru žalobcovi v Datarte.

I napriek neexistencii uvedeného dôvodu tu však súd prvej inštancie videl iný dôvod obsiahnutý v samotnom žalobnom tvrdení žalobcu pre vyhoviecie nároku. A totiž bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetnej revolvingovej úverovej zmluvy. Hlavne a predovšetkým súd prvej inštancie konštatoval neplatnosť dojednania úroku z poskytnutého revolvingového úveru pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). V časti C1 úverovej zmluvy označenej ako „Q.“ je dohodnutá mesačná úroková sadzba 2,39 %, čo predstavuje výšku 28,68 % ročne. Priemerná úroková sadzba bánk u dlhodobých úverov nad 5 rokov v mesiaci december 2003 bola vo výške 6,84 % ročne. Dohodnutá úverová sadzba z čerpania úverovou kartou 28,68 % ročne tak predstavuje viac než štvornásobok tejto priemernej úrokovej miery. Nič na tom nemení fakt, že v danom prípade išlo o revolvingový (tzn. pravidelne sa obnovujúci a opakujúci) úver. Takéto prekročenie priemernej úrokovej sadzby tak jednoznačne predstavuje rozpor s dobrými mravmi a spôsobuje samotnú úverovú zmluvu bezúročnou. Rovnako tak s poukazom na § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy nebol žalovaný oprávnený inkasovať žiadne poplatky, nakoľko v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere neboli žiadne dohodnuté. Odkaz na Všeobecné podmienky Y. Z., a.s. pre poskytnutie spotrebiteľského úveru (na margo súd uviedol, že tieto podmienky boli spísané mikroskopickou a nečitateľnou veľkosťou písma na rubovej strane samotnej úverovej zmluvy) pre priznanie týchto poplatkov žalovanému neobstoja. Konštatoval, že v priebehu celého používania úverovej karty žalobcom, a to aj po podaní žaloby, mal žalobca nárok iba na púhe vracanie istiny poskytnutého a žalobcom čerpaného revolvingového úveru platobnou kartou. Všetko čo inkasoval nad rámec poskytnutej istiny vo forme úroku, poplatkov, prípadne iných nárokov bolo a aj je nad rámec jeho legálneho nároku voči žalobcovi a predstavuje na jeho strane bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vrátiť z titulu získaného majetkového prospechu bez právneho dôvodu, eventuálne z neplatného právneho úkonu. Súd prvej inštancie tak konštatoval, že žalobca má a mal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným vo výške plnení prijatých nad rámec poskytnutej istiny úveru spočívajúcej v pravidelnom čerpaní žalobcom úverovou kartou a to vrátane čerpania po podaní žaloby, t.j. tak ako po podaní žaloby žalobca navrhol rozšírenie žaloby a súd tomu návrhu vyhovel.

Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal námietkou premlčania uplatneného nároku žalobcom a dospel k záveru, že nárok nie je premlčaný. Pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu v zmysle rozhodovacej praxe súdov (porovnaj napr. Uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/29/2021, Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXY.p/XX/XXXX, atď.) sa táto subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia počíta od momentu, kedy sa žalobca dozvedel o tom, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia má. Žalobca ako spotrebiteľ a právny laik sa o tomto dozvedel alebo mohol dozvedieť najskôr pri porade s právnikom, prípadne so spotrebiteľským združením. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu, súd prvej inštancie konštatoval, že ide o bezdôvodné obohatenie žalovaným získané úmyselne, pričom v zmysle rozhodovacej praxe súdov nemá spotrebiteľ povinnosť preukazovať úmysel veriteľa ako dodávateľa finančnej služby sa na jeho úkor bezdôvodne obohatiť. Súd prvej inštancie v tomto kontexte poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/268/2021 z 28.02.2022, rozhodnutie č. 13 Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, prijaté 22.06.2022 a napokon napr. aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XY./XX/XXX2 z 19.01.2023, od ktorých nevidí dôvod sa odkloniť. Žalobca si nárok uplatnil za obdobie 10-tich rokov predchádzajúcich podaniu žaloby ako aj za prečerpanie po podaní žaloby. Súd prvej inštancie tak konštatoval, že celý žalobcom uplatnený nárok (aj po jeho rozšírení) premlčaný nebol a preto mu ho priznal.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobca bol v konaní plne úspešný, pričom súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa prečo mu by mu ako plne úspešnej sporovej strany nemal priznať náhradu trov konania. Nakoľko bol v konaní plne úspešný, priznal mu trovy konania v rozsahu 100%.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal, že prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku nesprávne právne posúdil otázku nemravnosti pri výške úrokov dohodnutej v zmluve o revolvingovom úvere vo výške 2,39 % mesačne, t. j. 28,68 % ročne, a to z dôvodu, že neporovnával výšku úroku v zmluve s výškou úroku pri obdobných úveroch, resp. že neprihliadal na typ úveru. Pri skúmaní toho, či výška dojednaných úrokov je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, mal prvoinštančný súd porovnávať

dohodnutý úrok v úverovej zmluve uzavretej medzi žalobcom a žalovaným s úrokmi poskytovanými peňažnými ústavmi pri porovnateľnom type produktu, a teda pri revolvingových úveroch. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nezohľadnil špecifikum a podstatu revolvingového spotrebiteľského úveru. Žalovaný poukázal na to, že v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere medzi žalobcom a žalovaným (december 2003) neexistovala právna úprava, ktorá by explicitne určovala najvyššiu prípustnú mieru odplaty za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Bližšiu úpravu maximálnej výšky odplaty v spotrebiteľských zmluvách ustanovil zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 1.1.2008 v ustanovení § 3 ods. 10, v ktorom sa uviedlo, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. S účinnosťou od 1.7.2008 bolo prijaté nariadenie vlády SR č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Predmetné nariadenie vlády SR rozlišovalo medzi spotrebiteľskými úvermi a spotrebiteľskými úvermi na kreditnú kartu (t. j. spotrebiteľskými revolvingovými úvermi). To znamená, že dohodnutý úrok v spotrebiteľskom úvere na kreditnú kartu (revolvingovom spotrebiteľskom úvere) z roku 2003 uzavretom medzi žalobcom a žalovaným by obstál aj po prijatí právnej úpravy, ktorá explicitne upravovala maximálnu prípustnú výšku odplaty aj o viac ako 5 rokov po uzavretí úverovej zmluvy v tak dynamickom a rýchlo sa rozvíjajúcom prostredí spotrebiteľského práva. Teda aj v súčasnosti, t. j. po takmer 20 rokoch od uzavretia úverovej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným, takáto dohodnutá výška úroku obstojí a je v súlade s Občianskym zákonníkom a nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. Prvoinštančný súd teda podľa žalovaného v napadnutom rozsudku nesprávne právne posúdil vec, keď výšku dohodnutého úroku (2,39 % mesačne - 28,68 % ročne) v zmluve o revolvingovom úvere (t. j. úvere na kreditnú kartu) uzavretej medzi žalobcom a žalovaným porovnával s produktmi bánk, ktoré boli svojou povahou odlišné od revolvingového úveru, a teda ich neporovnával s obdobnými produktmi peňažných ústavov a neprihliadal na špecifikum revolvingového úveru.

Ďalej žalovaný uviedol, že úverová zmluva bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená dňa 11.12.2003, pričom žalovaný poukázal na relevantnú právnu úpravu, ktorá s účinnosťou od 01.01.2015 zakotvila, že: „ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach alebo v akýchkoľvek iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou musí dodávateľ uviesť písmom, ktorého výška je najmenej 1,9 mm“ (viď ustanovenie § 1b Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ, v znení neskorších predpisov). Keďže úverová zmluva bola uzatvorená dňa 11.12.2003, nie je možné na ňu aplikovať právnu úpravu, účinnú od 01.01.2015. Pre posúdenie platnosti úverovej zmluvy sú rozhodujúce skutkové okolnosti a ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, platných a účinných ku dňu uzavretia Úverovej zmluvy. Pokiaľ prvoinštančný súd uvádza, že žalovaný nebol oprávnený inkasovať žiadne poplatky, nakoľko v samotnej úverovej zmluve neboli žiadne dohodnuté, žalovaný k uvedenému dodal, že žiadne poplatky nad rámec uzatvorenej úverovej zmluvy od žalobcu ani neinkasoval.

Žalovaný opakovane uvádza, že nárok žalobcu, ktorý mu bol prvoinštančným súdom priznaný, považuje za nedôvodný a všetky plnenia, ktoré žalobca v prospech žalovaného poskytol, za plnenia poskytnuté na základe platnej úverovej zmluvy. Na základe uvedeného žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie vzniesol námietku premlčania. Žaloba bola súdu doručená dňa 10.06.2020. Žalovaný má za to, že ak žalobca počas celého prvoinštančného konania namietal, že na jeho strane absentovala vôľa uzatvoriť zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty, resp. že táto zmluva nebola uzatvorená v písomnej forme, v dôsledku čoho považoval úverovú zmluvu za neplatný právny úkon, mal preukázateľnú vedomosť o tvrdených nedostatkoch počnúc od uzavretia tejto úverovej zmluvy (11.12.2003). Právna kvalifikácia pritom nemá pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby žiadnu relevanciu. To znamená, že úhradou jednotlivých platieb žalobca vedel, že spláca niečo, o čo nemal záujem (podľa jeho tvrdení); navyše v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že záujem o poskytnutie revolvingového spotrebiteľského úveru a čerpanie z kreditnej karty aj skutočne mal. Pokiaľ prvoinštančný súd v bode 66. odôvodnenia svojho rozsudku konštatuje, že v prípade objektívnej premlčaciej doby, ide o bezdôvodné obohatenie získané žalovaným úmyselne, tak žalovaný s takýmto záverom prvoinštančného súdu za žiadnych okolností nesúhlasí. Má tiež za to, že takýto záver nebol prvoinštančným súdom nijakým spôsobom náležite zdôvodnený, ale došlo len k jednoduchej konštatácii. Opakovane žalovaný uvádza, že riadne a v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi podniká v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov. Ako poskytovateľ úverov je dlhodobo etablovaným subjektom na trhu s poskytovaním spotrebiteľských úverov, pričom koná vždy s odbornou starostlivosťou, a to len na základe všeobecne záväzných právnych predpisov platných a účinných v čase uzatvárania úverových zmlúv. Je preto nelogické, no najmä v konaní pred

súdom prvej inštancie nepreukázané, že by sa žalovaný chcel úmyselne bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu. Žalovaný vzhľadom na svoju dlhoročnú obchodnú prax nemá potrebu sa vôbec bezdôvodne obohacovať. Navyše vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia, predstreté žalovaným v tomto odvolaní, je zrejmé, že z jeho strany ani nemohlo dôjsť k úmyslu, a to ako k priamemu, tak nepriamemu. Namietal, že prvoinštančný súd nenaplnil požiadavku spravodlivého procesu v podobe náležitej odpovede na všetky podstatné tvrdenia, ktoré žalovaný sformoval do svojich vyjadrení pred súdom prvej inštancie a namiesto toho poskytol len formálne nedostatočné a zmätočné odôvodnenie, dôsledkom čoho je, súdne rozhodnutie nepreskúmateľné. Žalovaný sa i naďalej pridrižiava vznesenej námietky premlčania, ktorá sa týka všetkých platieb žalobcu, uhradených pred viac ako dvoma rokmi od podania žaloby (ktorá bola súdu doručená dňa 10.06.2020), teda týkajúcu sa uplatneného nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia u platieb žalobcu, uhradených pred viac ako dvoma rokmi od podania žaloby. Na základe vyššie uvedených skutkových a právnych dôvodov žalovaný žiadal, aby odvolací súd vydal rozsudok, ktorým žalobu zamietla a prizná žalovanému náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

5. K odvolaniu podal vyjadrenie žalobca. V prvom rade žalobca uviedol, že pokiaľ súd v bode 55 (obdobne aj v 58 rozhodnutia) uviedol, že na vyhovenie žaloby neobstojí právny dôvod uvedený žalobcom spočívajúci v tzv. „vnútenom revolvingu“, ktorý záver súd v bode 56 a 57 dôvodil, tieto závery súdu žalobca považuje za nesprávne a v rozpore so zisteným skutkovým stavom prejednávanej veci z ktorého vyplýva, že v čase uzatvorenia zmluvy zo dňa 11.12.2003 vôľa žalobcu vstúpiť do zmluvného vzťahu (revolvingového úveru) daná nebola. V konaní nebol ani žalovaným preukázaný opak. Ďalej okrem zjavnej nesprávnosti a účelovosti žalovaným predstretých výkladov vo vzťahu k námietke žalovaného o nesprávnom závere o tom, že úrok zo zmluvy o revolvingovom úvere je dojednaný v rozpore s dobrými mravmi, žalobca opätovne zdôraznil že posudzovanie - celkovej odplaty za spotrebiteľský úver - predmetom súdneho prieskumu nebolo a pokiaľ by sa tak stalo, je absolútne bez pochybností, že do celkovej odplaty by musela byť zahrnutá i suma odplaty za poplatok z poisťného, ktoré poisťné žalobca odmietol, napriek tomu žalovaný tento poplatok po dobu 20 ročného zmluvného vzťahu žalobcovi sústavne účtuje a poplatok od žalobcu inkasuje. Ak súd prvej inštancie s prihliadnutím na skutočnosti opísané aj žalovaným posudzoval len súlad úrokovej sadzby s dobrými mravmi - ide o postup súladný s právnou úpravou a i ustálenou súdnou praxou. Vo vzťahu k námietke premlčania a úmyselnému bezdôvodnému obohateniu žalobca uviedol, že aj v podaní z dňa 25.08.2020 označené ako Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného, Návrh na zmenu petitu uviedol, že po tom ako dňa 17.04.2020 právny zástupca prevzal vo veci právne zastúpenie, v ďalšom postupe po oznámení výsledkov analýzy došlo k zisteniu ďalšej zmluvy Úver č.1.4XXXXXXXXXXXXXXXXX - úverová karta a potom ako žalobca zistil pôvod zmluvného vzťahu (pretože nedisponoval žiadnou zmluvou, ani výpismi k úverovému vzťahu (tieto si žiadosťou obratom zabezpečil dopytom na žalovaného) a doručil tieto rovnako právnenému zástupcovi za účelom právnej analýzy. Následne dňa 22.5.2020 právny zástupca prevzal vo veci právne zastúpenie i k tejto zmluve a žalobcu oboznámil rovnako z výsledkami právnej analýzy, avšak už len telefonicky. Je teda podľa žalobcu bez pochybností zrejmé, že sa až po dni 17.04.2020 dozvedel o podstatných skutkových okolnostiach pre podanie žaloby aj pokiaľ ide o revolvingový úver majúci pôvod zmluve, ktorej účelom bolo financovanie elektrospotrebičov teda o tom, že nie je právne možné a ani prípustné, aby „karta nejak k zmluve s Cl. patrila a že na vznik ďalšieho zmluvného vzťahu bolo potrebné (aj s prihliadnutím na relevantnú právnu úpravu), aby žalovaný so žalobcom korektnej dojednal samostatný zmluvný vzťah s osobitnými podstatnými náležitosťami a to všetko v písomnej forme. Vzhľadom k tomu, že žaloba bola súdu doručená dňa 10.06.2020 subjektívna premlčacia doba neuplynula. Ustálenie iného okamihu vedomosti žalobcu (teda začiatku plynutia subjektívnej doby) by bolo v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou NS SR a nepochybne by išlo o odklon v riešení uvedenej právnej otázky i právnej úpravy v zmysle ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka. Prvoinštančný súd podľa názoru žalobcu postupoval správne, ak konštatoval že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, a pokiaľ žalovaný neprodukoval jediný dôkaz opaku vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu nemožno súdu vytýkať, že rešpektoval príkazy ustálenej súdnej praxe v otázke preukazovania úmyslu veriteľa bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa - z judikatúry vyplýva jasný záver - bremeno dôkazu leží na žalovanom ako veriteľovi. Žalovaný bol v priebehu celého konania k tejto otázke pasívny a opätovne (v úvode konania) len formálne poprel, že úmysel na jeho strane daný nebol. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny a súčasne zaviazal žalovaného k náhrade trov odvolacieho konania žalobcu vo výške 100%.

6. V odvolacej replike sa žalovaný vyjadril k tvrdeniam žalobcu ohľadne neexistencie vôle na strane žalobcu uzavrieť zmluvu o revolvingovom úvere. Žalobca kontinuálne čerpal finančné prostriedky z kreditnej karty po dobu viac ako 18 rokov a ani jedenkrát do podania žaloby nenamietal nedostatok vo svojej vôli alebo vo svojom prejave vôle uzatvoriť zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty. Podľa žalovaného žalobca sa po celý čas trvania zmluvného vzťahu správal ako zmluvná strana o revolvingovom spotrebiteľskom úvere. Na záver dodal, že v ostatnom sa plne pridrižiava svojho odvolania.

7. V odvolacej duplike žalobca zotrval na svojom názore, že v konaní nebolo preukázané, že by účastníci uzavreli písomnú zmluvu o revolvingovom úvere a zmluva uzavretá v inej forme nie je platná.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn.7 Cdo 7/2010).

11. Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie bolo zistené, že dňa 11.12.2003 žalobca na formulári spoločnosti Y. Z. a. s. Bratislava podpísal Žiadosť/Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX (č.l. 15 spisu). Časť A) Žiadosti/Zmluvy bola označená "G.A" a boli v nej uvedené údaje žalobcu. Časť B) bola označená "G. Q." a boli v nej uvedené aj údaje: výška úveru 41.450,-Sk, počet mesačných splátok 9, výška mesačných splátok 4145,-Sk, 1. splátka najskôr 15.01. 2004, termín splatnosti 15. deň v mesiaci, RPMN 4,47 %. Časť C1) bola označená „Q. G.“ a bola v nej uvedená: mesačná úroková sadzba 2,39 % platná ku dňu podpisu žiadosti/zmluvy, príklad RPMN pri výške prvého čerpania 20 000,- Sk a pri pravidelnom mesačnom splácaní je 17,05 %.

12. Ďalej bolo dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie zistené, že žalovaný na základe označeného preformulovaného znenia Zmluvy (časť C) zaslal žalobcovi kreditnú kartu s úverovým rámcom vo výške 663,88 eur k dispozícii žalobcu ku dňu 14.10.2004.

13. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že dňa 11.12.2003 žalobca a právny predchodca žalovaného uzavreli platne jednu individuálne špecifikovanú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, určenú na nákup spotrebného tovaru. Odvolací súd súhlasí aj so záverom súdu prvej inštancie, že nárok žalobcu uplatnený v konaní sa odvíja od záväzku, ktorý bol uvedený v časti C) a C1) Žiadosti/Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru a netýka sa zmluvy o úvere na nákup tovaru, ale revolvingového spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie preto správne vychádzal z právnej úpravy týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, a to zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

14. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že v rozhodnom období zmluvy o spotrebiteľskom úvere museli byť uzatvorené v zákonom predpísanej písomnej forme a museli obsahovať zákonom vymedzené náležitosti.

15. Žalovaný namietal v odvolaní právny záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednania úroku z poskytnutého revolvingového úveru pre jeho rozpor s dobrými mravmi z dôvodu nezohľadnenia špecifického charakteru revolvingového úveru.

16. V bode C1) úverovej zmluvy označenom ako úverová karta je uvedené „Mesačná úroková sadzba 2,39 % platná ku dňu podpisu žiadosti/zmluvy. Súd prvej inštancie zistil, že priemerná úroková sadzba bánk u dlhodobých klasických úverov nad 5 rokov v mesiaci december 2003 bola vo výške 6,84 % ročne.

17. Odvolací súd nerozporuje tvrdenie žalovaného, že prípade spotrebiteľských úverov na úverovú kartu ide o finančné služby s vyšším úrokom na trhu v porovnaní s „klasickými“ úvermi, keďže klient platí úrok len za vyčerpanú časť úveru a za obdobie, kedy úver čerpal. A preto odvolací súd aj prisvedčuje, že pri skúmaní toho, či výška dojednaných úrokov je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, mal prvoinštančný súd porovnávať dohodnutý úrok v úverovej zmluve uzavretej medzi žalobcom a žalovaným s úrokmi poskytovanými peňažnými ústavmi pri porovnateľnom type produktu, a teda pri revolvingových úveroch podľa v tom čase účinných ustanovení zákona.

18. Ako však uvádza samotný žalovaný, v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere medzi žalobcom a žalovaným (december 2003) neexistovala právna úprava, ktorá by explicitne určovala najvyššiu prípustnú mieru odplaty za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Bližšiu úpravu maximálnej výšky odplaty v spotrebiteľských zmluvách ustanovil až zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 1.1.2008 v ustanovení § 3 ods. 10, v ktorom sa uviedlo, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. Až s účinnosťou od 1.7.2008 bolo prijaté nariadenie vlády SR č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, pričom predmetné nariadenie vlády SR rozlišovalo medzi spotrebiteľskými úvermi a spotrebiteľskými úvermi na kreditnú kartu (t. j. spotrebiteľskými revolvingovými úvermi).

19. Odvolací súd preto uzatvára, že nie je zrejme akým spôsobom by mala byť naplnená požiadavka žalovaného v tejto prejednávanej veci, aby súd prvej inštancie z pohľadu dobrým mravom pomerovo výšku dohodnutého úroku v úverovej zmluve s úrokmi porovnateľných produktov (spotrebiteľských úverov na kreditné karty) peňažných ústavov v čase uzavretia úverovej zmluvy, ak taký údaj v rozhodnom období neexistoval. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). Z uvedených dôvodov sa tak odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že vyššie uvedené prekročenie priemernej úrokovej sadzby o viac než štvornásobok predstavuje rozpor s dobrými mravmi a spôsobuje úverovú zmluvu bezúročnú pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Taktiež je zmluva bezúročnou s poukazom na § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

20. Keďže revolvingový úver poskytnutý na základe úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu je bezúročný a bez poplatkov (podľa žalovaného žiadne poplatky nad rámec uzatvorenej úverovej zmluvy od žalobcu ani neinkasoval, preto sa odvolací súd ani nezaoberal ich právnym posúdením súdu prvej inštancie), žalovaný mal nárok len na vrátenie sumy, ktoré žalobcovi reálne poskytol. Keďže žalobca uhradil viac ako prijal od žalovaného, na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vydať žalobcovi, keďže ju získal plnením z neplatného právneho úkonu (§ 451 OZ).

21. Ďalšou rozhodujúcou právnou otázkou bolo posúdenie premlčania, nakoľko žalovaný v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie premlčania žalobcom uplatneného nároku, a to v subjektívnej aj objektívnej premlčacej dobe.

22. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

23. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo

24. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené

25. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva záver, že žalobca podal v rámci subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 10.06.2020, pričom tá začala plynúť od dňa 17.04.2020, kedy sa žalobca dozvedel o ňom po právnej analýze podanej jeho advokátom k prejednávanej úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX prostredníctvom elektronickej pošty a advokát prevzal jeho právne zastúpenie aj k tejto úverovej zmluve (č.l. 306 až 310 spisu)

26. Odvolací súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalobca dozvedieť mal a mohol s poukazom na to, že mal poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalobca skutočne dozvedel že na jeho úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mala žalobca k dispozícii údaje, ktoré jej umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď sa dozvedel, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný.

27. Za týchto okolností treba prisvedčiť záveru súdu prvej inštancie v predmetnej veci, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je v súlade so súčasnou judikatúrou posunutý na moment, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, čo v prejednávanej veci možno v prípade žaloby v posunúť na moment, kedy získal potrebné informácie o obohatení žalovaného od svojho advokáta. Žaloba bola podaná 10.06.2020, teda v subjektívnej premlčacej dobe.

28. K objektívnej 10-ročnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-485/19 z 22. apríla 2021, ktorý na prejudiciálnu otázku Krajského súdu v Prešove ako vnútroštátneho súdu: „Má sa článok 47 Charty základných práv EÚ a implicitne právo spotrebiteľa na účinný prostriedok súdneho ochrany vykladať tak, že mu odporuje právna úprava v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka o premlčaní práva spotrebiteľa v trojročnej objektívnej premlčacej dobe, podľa ktorej sa právo spotrebiteľa na vrátenie plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky premlčaní aj v prípade, že spotrebiteľ sám nedokáže vyhodnotiť neprijateľnú zmluvnú podmienku, a toto premlčanie uplynie aj za stavu, že spotrebiteľ o povahe neprijateľnej zmluvnej podmienky nevedel?“ uviedol, že zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkou smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Súčasne na otázku súdu: „Odporuje článok 47 Charty a princípu efektivity taká vnútroštátna prax, podľa ktorej je na spotrebiteľovi dôkazné bremeno preukázať na súde vedomosť osôb konajúcich za veriteľa, že veriteľ porušuje práva spotrebiteľa, v danej veci vedomosť o tom, že neuvedením správnej ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) veriteľ poruší zákonné pravidlo, a tiež vedomosť, že v takomto prípade je úver bezúročný, a že prijatím úrokov sa veriteľ bezdôvodne obohatí?“ uviedol, že spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z uvedeného vyplýva, že sa prezumuje nečestný úmysel veriteľa a bolo by v rozpore s čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS, aby spotrebiteľ preukazoval

úmysel uplatňujúci svoj nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením spotrebiteľa na základe nekalej zmluvnej podmienky.

29. Pre nesťaženie výkonu práva na účely vrátenia neoprávnene zaplatených súm (bezdôvodného obohatenia), premlčacia doba môže byť zlučiteľná so zásadou efektivity len vtedy, ak spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa so svojimi právami predtým, ako táto doba začala plynúť alebo uplynula (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. októbra 2009, *Asturcom Telecomunicaciones*, C 40/08, EU:C:2009:615, bod 45; z 9. júla 2020, *Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale*, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 67, ako aj zo 16. júla 2020, *Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria*, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91). 35. V spojených veciach C-698/18 a C-699/18, Súdny dvor EU (štvrtá komora) rozhodol takto: 1. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalej podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremičuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, ak táto lehota nie je menej priaznivá, ako lehota týkajúca sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a nevedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv vyplývajúcich z práva Únie, osobitne zo smernice 93/13 (zásada efektivity). 2. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom. 3. Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc odpovedať na otázky položené Tribunalul Specializat Mureș (Špecializovaný súd Mureș, Rumunsko) v jeho rozhodnutí z 12. júna 2018 v súvislosti s vecou C-699/18.

30. Výsledky už spomenutých prejudiciálnych konaní nepodporujú záver vychádzajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1Cdo/238/2017, práve naopak, kľúčnym v prejednávanej veci je v prvom rade unesenie dôkazného bremena zo strany dodávateľa vo vzťahu k vyvráteniu prezumpcie úmyslu

31. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa ZoSÚ účinného v čase uzatvorenia zmluvy, respektíve požadovanie odplaty za poskytnutie úveru v súlade s dobrými mravmi. Zákon pritom žalovanému ako obchodníkovi ukladá, čo má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Obchodník vie, čo mu zákon ukladá. Vie, že zmluva musí obsahovať správne konečnú splatnosť, RPMN, čestné úroky a poplatky, atď., ale do zmluvy predpísané správne a úplné náležitosti nedá a nečestné úroky a poplatky sofistikovane zakrýva jednak ich rôznym rozčlenením v zmluve a jednak ich rozdelením aj do vedľajších dojednaní.

32. Vychádzajúc z teoretických východísk uvedených v predchádzajúcich bodoch a z posúdenia konkrétne zistených skutkových okolností, ktoré sú pre správnosť posúdenia určujúcimi, je odvolací súd toho názoru, že v konkrétnych skutkových okolnostiach je možné usúdiť, že žalovaný pri poskytovaní revolvingového úveru predložil žalobcovi vopred vyhotovený formulár návrhu zmluvy, v rámci ktorej uviedol úrokovú sadzbu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný si musel byť vedomý toho, že predpokladaným výsledkom tejto jeho činnosti smerujúcej k dosiahnutiu jeho zámeru - uvedenie vysokého úroku bude profit na jeho strane. Takýto postup nie je možné hodnotiť inak ako nepriamy úmysel bezdôvodne sa obohatiť.

33. V prejednávanom prípade by tak boli premlčané všetky platby žalobcu späťne 10 rokov pred podaním žaloby 10.06.2020, teda do 10.06.2010. Súd prvej inštancie správne žalobcom uplatnený nárok za

obdobie 10 rokov predchádzajúcich podaniu žaloby, ako aj za prečerpanie po podaní žaloby v celkovej výške 3.491,41 eura.

34. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

35. O trovách tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).